

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

NACRT

**PRIJEDLOG
ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibnja 2008.

**NACRT PRIJEDLOGA
ZAKONA O FINACIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske sadržana je u odredbi članka 2.stavak 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine broj, 41/01- pročišćeni tekst i 55/01- ispravak).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE
POSLEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

a) OCJENA STANJA

Zakon o Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske donesen je u veljači 1992. godine, a od tada su odredbe toga Zakona dvaput neznatno mijenjane (Narodne novine, broj 33/92, 26/93 i 29/94). Tim je Zakonom Devizni inspektorat ustanovljen kao posebna upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija, sa zadaćom obavljanja inspekcijskog nadzora u području deviznog, vanjskotrgovinskog i kreditnog poslovanja s inozemstvom u skladu sa zakonskim ovlastima. Uz poslove inspekcijskog nadzora, Devizni inspektorat odlučuje u prvom stupnju o prekršajima iz navedenoga prekograničnog poslovanja i općenito poslovanja sa stranim sredstvima plaćanja u zemlji.

Stupanjem na snagu Zakona o sprječavanju pranja novca 1997. godine (dalje u tekstu: ZSPN), djelokrug poslova Deviznog inspektorata proširen je i na nadzor primjene toga Zakona u granicama njegove primarne nadležnosti. U tom smislu Devizni inspektorat tijekom provedbe nadzora deviznog poslovanja banaka, ovlaštenih mjenjača i ostalih subjekata nadzora provjerava njihovu usklađenost s propisanim mjerama i radnjama sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Jednako tako, u obradi obavijesti o sumnjivim transakcijama, koje mu dostavljaju Ured za sprječavanje pranja novca, državno odvjetništvo i policija, sudjeluje u financijskim istragama usmjerenima na otkrivanje, sprječavanje i sankcioniranje kažnjivih djela u području pranja novca i drugih nelegalnih aktivnosti.

Tijekom proteklih godina mijenjala su se rješenja sistemskih zakona iz područja poslovanja s inozemstvom, kao odraz procesa tranzicije i prilagodbe cjelokupnoga, pa i deviznog zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije. Usporedo s promjenama zakonodavnog okvira mijenjali su se težište i prioriteti inspekcijskog nadzora Deviznog inspektorata. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2001. godine Hrvatska se, naime, obvezala, uz potpuno oslobođenje tekućih poslova, i na postupnu liberalizaciju kapitalnih poslova, s tim da potpuno ukidanje kapitalnih restrikcija treba provesti do stjecanja punopravnog članstva u Europskoj uniji. U tom smislu pristupilo se 2003. godine donošenju, a 2005. i 2006. godine i izmjenama Zakona o deviznom poslovanju kao i niza provedbenih propisa. Novi regulatorni okvir prekograničnog poslovanja omogućio je postepeno oslobođenje svih oblika protoka kapitala i s tim povezano ukidanje deviznih ograničenja i administrativnih autorizacija. Istodobno su u Zakon ugrađeni zahtjevi europskih smjernica s područja prevencije i suzbijanja pranja novca, a kojima je cilj spriječiti zlouporabu slobode kretanja kapitala i slobode pružanja financijskih usluga za pranje kriminalnih prihoda, poglavito u prekograničnom poslovanju.

Učinci liberalizacije i deregulacije kapitalnih tokova s jedne strane, a s druge strane sve izraženija potreba jačanja nadzornih mehanizama u otkrivanju i suzbijanju nelegalnih prekograničnih plaćanja, preusmjerili su fokus aktivnosti Deviznog inspektorata upravo na to područje. Izvješća i preporuke međunarodnih monitoring tijela, u prvom redu posebnog Odbora Vijeća Europe za sprječavanje pranja novca – Moneyval - a, potvrđuju da se Devizni inspektorat profilirao u jedno od glavnih nadzornih tijela na području sprječavanja pranja novca u Hrvatskoj.

Uvažavajući navedeno, predlagatelj je pripremio Nacrt prijedloga zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske. Njime se nadomješta dosadašnji Zakon o Deviznom inspektoratu i osigurava zakonska podloga za funkcionalni preustroj i institucionalno jačanje Deviznog inspektorata. Kako donošenjem novoga zakona Devizni inspektorat dobiva ovlasti za nadziranje više financijskih zakona, logično se u prijedlogu zakona određuje promjena imena Deviznog inspektorata Republike Hrvatske u Financijski inspektorat Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Financijski inspektorat).

U pripremi teksta novoga zakona predlagatelj se vodio nalazima i preporukama međunarodnih ocjenitelja vezanima za proces pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji u poglavlju pravne stečevine 4. »Sloboda kretanja kapitala«, a posebno sljedećim:

- a) Izvješće posebnog Odbora Vijeća Europe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (Moneyval - a) iz travnja 2008. o rezultatima Trećega kruga ocjenjivanja provedenog u Hrvatskoj u rujnu 2006.

Izvješće navodi rezultate pregleda važećih propisa i mjera na području borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma, ocjenjuje hrvatska državna tijela i druge institucije koje imaju određene nadležnosti za njihovu provedbu, te donosi preporuke usmjerene na jačanje sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma.

Kao važne nedostatke sustava koji se tiču institucionalne sposobnosti i provođenja nadzora Izvješće navodi:

- nedostatan nadzor nad provođenjem propisa s područja pranja novca kod obveznika tzv. nefinancijskog poslovanja i neovisnih profesija, kao što su odvjetnici, javni bilježnici, financijski savjetnici i sl., potom i kod dijela financijskog poslovanja odnosno tvrtki koje se bave prijenosom novca, izdavateljima elektronskog novca, posrednicima u odobravanju kredita i dr., te ističe osjetljivost i povećani rizik od pranja novca/financiranja terorizma u njih prisutan,
- neusklađenost s međunarodnim standardima u onom dijelu koji se odnosi na ocjenu rizika neprofitnih organizacija te na nadzor i obavješćivanje o sumnjivim transakcijama u tom sektoru,
- nedovoljan raspon razmjernih, učinkovitih i odvraćajućih sankcija,
- nedostatak stručnjaka za provođenje stručnog i kvalitetnog nadzora obveznika po ZSPN – u, posebno financijskih forenzičara,
- nedostatan sustav suradnje nadležnih tijela i razmjene informacija te usklađenosti metodologije rada,
- neredovita i slaba izobrazba zaposlenika i obveznika u pogledu primjene propisanih mjera i radnji po ZSPN – u.

- b) Izvješće o napretku Republike Hrvatske od strane Europske komisije za 2007.godinu

Izvjешće također navodi potrebu jačanja institucionalne sposobnosti, nadzora i praćenja (osobito subjekata izvan bankarskog sektora), te potrebu za boljom međuinstitucionalnom suradnjom.

c) Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma

Vlada Republike Hrvatske donijela je u siječnju 2008. Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, s ciljem ispunjavanja mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju 4. »Sloboda kretanja kapitala«. Naime, kao rezultat analitičkog pregleda i ocjene Europske komisije, Republici Hrvatskoj postavljeno je mjerilo za područje pranja novca, koje treba ispuniti kako bi se moglo pristupiti otvaranju pregovora u navedenom poglavlju. Traži se unapređenje hrvatskoga zakonodavnog, provedbenog i institucionalnog okvira dodatnim usklađivanjem zakona, poboljšanjem administrativnih kapaciteta i jačanjem institucionalne i provedbene sposobnosti za borbu protiv pranja novca/financiranja terorizma.

U Akcijskom planu kojim je Vlada zadužila nadležna ministarstva za realizaciju preporuka iz Izvjешća, ističe se jačanje nadzorne funkcije, imenovanje konkretnih tijela zaduženih za nadzor svih obveznika po ZSPN-u, te institucionalno snaženje nadzornih tijela preustrojem i osnivanjem novih specijalističkih odjela, zapošljavanjem stručnjaka, informatičkim povezivanjem i suradnjom između tijela provedbe, stalnom internom i eksternom izobrazbom zaposlenika.

Dio Akcijskog plana za realizaciju preporuka jest i donošenje novoga Zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske, pri izradi kojega su uvažene sve temeljne preporuke iz navedenih izvješća.

b) OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prijedlogom zakona uspostavlja se početak rada Financijskog inspektorata, definira se njegov djelokrug i nadležnosti, ustrojstvo i ovlasti, te druge mjere u provedbi propisanih zadaća. Cilj je predlagatelja pridonijeti jačanju pravnog i institucionalnog okvira za djelotvorniju provedbu financijskoga zakonodavstva. Ujedno se vodilo računa o preporučenim aktivnostima iz Akcijskog plana kako bi se uklonili utvrđeni nedostaci u postojećem nadzornom režimu.

U skladu s ciljevima te obvezama i mjerama iz međunarodnih instrumenata glavna rješenja zakona odnose se na:

- proširenje djelokruga i nadležnosti Financijskog inspektorata

Uz dosadašnje ovlasti za nadziranje prema Zakonu o deviznom poslovanju, Financijski inspektorat ovlašćuje se i na izravnu provedbu nadzora prema Zakonu o sprječavanju pranja novca/financiranja terorizma te na provedbu nadzora prema zakonu koji je u fazi pripreme, a kojim će se jedinstveno regulirati pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca. Propisujući proširenu nadležnost Financijskog inspektorata, želi se na širem planu stvoriti uvjete za djelotvorniju provedbu nadzora, a u svrhu jačanja financijske discipline i sprječavanja različitih oblika zlouporabe financijskog sustava.

Određivanje Financijskog inspektorata nadzornikom svih obveznika provedbe mjera i radnji propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma usklađeno je s Prijedlogom toga zakona, koji je također u postupku donošenja. Navedeni je Prijedlog zakona imenovao konkretna nadzorna tijela zadužena za nadzor pojedinih kategorija

obveznika, a Financijskom inspektoratu povjerio je obavljanje nadzora nad svim obveznicima prema procjeni rizika i ciljanim zahtjevima Ureda za sprječavanje pranja novca i državnog odvjetništva. Takvo rješenje osigurava određeni stupanj prilagodljivosti u pogledu administrativne sposobnosti provođenja nadzora kod velikog broja obveznika, i to posebice vođenjem računa o procjeni rizika pojedinih kategorija obveznika. Kao primarni nadzornik Financijski inspektorat, među ostalim, na redovnoj će osnovi pokrivati ovlaštene mjenjače, pružatelje usluga prijenosa novca, obveznike tzv. nefinancijskog sektora i samostalne profesije kao što su posrednici u trgovanju nekretninama, društva koja obavljaju poduzetničke i fiducijarne poslove, odvjetnici, javni bilježnici, financijski savjetnici i sl. Time se otklanjaju primjedbe Moneyval-a da Hrvatska nema učinkovit sustav za nadzor i praćenje usklađenosti tih društava i profesija sa zahtjevima sprječavanja pranja novca/financiranja terorizma.

Kad je posrijedi nadziranje platnog prometa, Devizni inspektorat je i dosada bio ovlašten nadzirati uvjete i načine obavljanja platnoprometnih transakcija s inozemstvom sukladno odredbama Zakona o deviznom poslovanju i provedbenih propisa. Prijedlogom zakona Financijski inspektorat ovlašćuje se za nadzor i vođenje prekršajnog postupka po zakonu kojim će se jedinstveno regulirati poslovi platnog prometa i prijenosa novca, kako prekogranično tako i u zemlji, a čije je donošenje planirano potkraj 2008. godine.

Proširenje nadležnosti u području inspekcijskog nadzora i vođenja prekršajnog postupka i u pogledu propisa kojima se uređuje platni promet u zemlji u skladu je i s važećim Zakonom o platnom prometu u zemlji (koji u čl. 46. st. 4. tog Zakona dopušta, osim Hrvatske narodne banke, određivanje i drugog nadzornog tijela za provedbu zakona), kao i sa Zakonom o prekršajima (koji u čl. 96. za vođenje prekršajnog postupka u prvom stupnju za prekršaje propisane posebnim zakonom dopušta predvidjeti nadležnost tijela državne uprave).

Prema raspoloživim podacima, nema postupaka u tijeku zbog prekršaja iz Zakona o platnom prometu u zemlji, a povodom 20-ak zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka koje je Hrvatska narodna banka podnijela uglavnom temeljem prijave komitenata, kao posljedica preopterećenosti sudova, donesena su rješenja o obustavi postupka zbog zastare.

- suradnja i sudjelovanje Financijskog inspektorata u financijskim istragama

Namjera je predlagatelja unaprijediti koncept suradnje i objedinjenih aktivnosti nadzornih i pravosudnih tijela kako bi se bolje osposobili za provedbu složenih operacija u financijskim istragama. Ključni element uspješnosti u financijskim istragama jest sustavna i profesionalna suradnja svih tijela provedbe.

- uvođenje šireg raspona prikladnih mjera nadzora

Prijedlogom zakona određene su sve bitne ovlasti i mjere inspektora radi što učinkovitijeg nadziranja provedbe zakona iz djelokruga nadležnosti. Subjekti nadzora moraju inspektorima omogućiti neometan pristup i provedbu inspekcijskog nadzora. Moraju tako omogućiti uvid u poslovanje, dati bankovnu i drugu financijsku dokumentaciju, poslovnu i administrativnu evidenciju, te pružiti ili poslati na zahtjev sve druge dokumente, podatke i informacije značajne za provedbu nadzora i utvrđivanje činjenica.

U slučaju da inspektor utvrdi nepravilnosti i/ili nezakonitosti u poslovanju subjekta nadzora, može izreći neku od predviđenih nadzornih mjera, ovisno o vrsti i stupnju težine utvrđenih nepravilnosti ili učinjenih prekršaja. Novina je mogućnost izricanja pisanih upozorenja za manje nepravilnosti, odnosno u svrhu preventivnog postupanja.

Privremena zabrana poduzimanja određene poslovne aktivnosti, kao mjera koja se izriče sukladno ovlastima iz Prekršajnog zakona, primjenjuje se onda kad je počinjen prekršaj za

koji se može izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti i ako je to neophodno radi sprječavanja subjekta nadzora da čini nove prekršaje ili oteža dokazivanje u postupku.

Kad je posrijedi riječ o institutu oduzimanja predmeta, u slučaju osnovane sumnje da su novčana sredstva na računu subjekta nadzora predmet prekršaja za koji je propisana zaštitna mjera oduzimanja predmeta prekršaja, inspektor može predložiti nadležnom prekršajnom tijelu da naredi privremenu obustavu izvršenja financijske transakcije i zamrzavanje sredstava na računu do okončanja prekršajnog postupka, odnosno da banci izda nalog da sredstva plaćanja (kune ili devize) koja su predmet platnog prometa koji je rezultat prekršaja, do okončanja prekršajnog postupka doznači na posebne račune Financijskog inspektorata.

- određivanje učinkovitih i odvraćajućih kazni za protupravno postupanje

Prijedlogom zakona određuje se širok raspon novčanih kazni za pojedine prekršaje, dovoljno elastičan da bude prikladan u slučaju težih i lakših kršenja zakonskih odredaba.

Za zastaru prekršaja po ovome Zakonu rok zastare je tri godine, a apsolutni je rok zastare šest godina. Rokovi teku od dana počinjenja prekršaja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu predloženoga Zakona neće trebati osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. U prosincu 2007. godine izvršena je izmjena unutarnjeg ustrojstva Deviznog inspektorata i ustrojeni odjeli za financijske istrage i međunarodnu suradnju, a u državnom proračunu za 2008. godinu osigurana su sredstva za prijam novih djelatnika.

IV. PRIJEDLOG DA SE ZAKON DONESE PO HITNOM POSTUPKU

Predlagatelj ocjenjuje da su se stekli uvjeti iz članka 161. Poslovnika Hrvatskog sabora za donošenje Zakona po hitnom postupku, jer se Zakon usklađuje s propisima Europske unije.

Jačanje institucionalnog i pravnog okvira za djelotvornu provedbu financijskog zakonodavstva, a posebno unapređivanje nadzornog režima za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, ključni je element za pristupne pregovore u poglavlju «Sloboda kretanja kapitala».

V. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Tekst Nacrta prijedloga zakona dan je u obliku Konačnog prijedloga zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske.

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju ustrojstvo, djelokrug, nadležnosti i ovlasti Financijskog inspektorata Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Financijski inspektorat).

(2) Financijski inspektorat je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija koja nadzire primjenu propisa u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te na području deviznog poslovanja i pružanja usluga platnog prometa i prijenosa novca.

(3) Uz poslove inspekcijskog nadzora, Financijski inspektorat vodi prekršajni postupak u prvom stupnju kad je to ovim Zakonom određeno, sukladno odredbama ovoga Zakona i ovlastima koje ima na temelju Prekršajnog zakona.

(4) Sjedište je Financijskog inspektorata u Zagrebu.

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. subjekt nadzora jest pravna osoba i s njom izjednačeni subjekti, fizička osoba obrtnik, fizička osoba koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću i fizička osoba (građanin) koja podliježe nadzoru Financijskog inspektorata u skladu s odredbama ovoga Zakona, Zakona o deviznom poslovanju, Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i zakona kojim se uređuje pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca,
2. subjekti izjednačeni s pravnim osobama jesu udruge, zaklade i fundacije te ostale pravne osobe koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost, kao i vjerske zajednice i udruge koje nemaju svojstvo pravne osobe i drugi subjekti koji nemaju pravnu osobnost ali samostalno nastupaju u pravnom prometu,
3. obveznici su prema Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, pravne i fizičke osobe koje su u skladu s tim Zakonom obvezne poduzimati mjere i radnje radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma.

II. DJELOKRUG I NADLEŽNOSTI FINANCIJSKOG INSPEKTORATA

Članak 3.

(1) U području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma Financijski inspektorat nadzire provedbu mjera, radnji i postupaka za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i propisima donesenima na temelju toga Zakona.

(2) U području deviznog poslovanja Financijski inspektorat nadzire poštovanje uvjeta i načina obavljanja prekograničnog poslovanja kao i poslovanja sa stranim sredstvima plaćanja u zemlji, propisanih Zakonom o deviznom poslovanju i propisima donesenima na temelju toga Zakona.

(3) U području pružanja usluga platnog prometa Financijski inspektorat nadzire odvijanje platnih transakcija i drugih poslova platnog prometa sukladno zakonu kojim se uređuje pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca te propisima donesenima na temelju toga Zakona.

(4) Financijski inspektorat vodi u prvom stupnju prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom i zakonima kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, devizno poslovanje te pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca.

Članak 4.

(1) Financijski inspektorat nadležan je da u cilju obavljanja poslova i zadaća iz članka 3. ovoga Zakona,

1. samostalno i u suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca i državnim odvjetništvom planira, organizira i provodi inspekcijski nadzor radi otkrivanja kažnjivih djela i prikupljanja dokaza na području pranja novca i financiranja terorizma, te na području deviznog poslovanja i pružanja usluga platnog prometa i prijenosa novca,

2. na zahtjev suda i državnog odvjetnika pruža pomoć u provođenju financijske istrage, posebno u predmetima u kojima je potrebno pribaviti podatke o novčanim transakcijama i poslovnoj dokumentaciji okrivljenika te o nadziranju kretanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom,

3. provodi postupak prisilne naplate novčane kazne i troškova postupka u prekršajnim postupcima koje vodi u slučaju kad je to određeno ovim Zakonom,

4. surađuje s Hrvatskom narodnom bankom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga, nadzornim tijelima Ministarstva financija i drugim državnim tijelima, te u okviru svoje nadležnosti poduzima mjere za unapređenje suradnje,

5. u skladu s međunarodnim ugovorima surađuje s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija,

6. sudjeluje u pružanju međunarodne pravne pomoći u prekršajnim postupcima koji se vode protiv pravnih osoba,

7. nadležnom tijelu predlaže izmjene i dopune propisa koje se odnose na postupanja iz njegova djelokruga,

8. zajedno s Uredom za sprječavanje pranja novca i u suradnji s drugim regulatornim i nadzornim tijelima izdaje preporuke ili smjernice za jedinstveno provođenje pojedinih odredaba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te propisa donesenih na temelju toga Zakona, kod obveznika ovoga Zakona,

9. zajedno s nadzornim tijelima i Uredom za sprječavanje pranja novca surađuje s obveznicima sukladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma u

sastavljanju liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija i stranaka u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,

12. izrađuje analize s ciljem utvrđivanja koji su subjekti nadzora u svom poslovanju izloženi ili bi mogli biti izloženi većem riziku zlouporabe radi pranja novca ili financiranja terorizma,

13. vodi statistiku o razmjeni podataka između Financijskog inspektorata, nadzornih tijela i Ureda za sprječavanje pranja novca,

14. sudjeluje u radu međuinstitucionalnih radnih skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u cilju uspostavljanja operativnih i strateških struktura za suradnju između pojedinih članova skupine,

15. sudjeluje u stručnom osposobljavanju zaposlenika subjekata nadzora uključenih u sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

III. USTROJSTVO I UPRAVLJANJE

Članak 5.

(1) Financijskim inspektoratom upravlja ravnatelj, a u radu mu pomažu pomoćnici ravnatelja.

(2) Ravnatelja imenuje Vlada Republike Hrvatske na temelju prethodno provedenog javnog natječaja.

Članak 6.

(1) Ravnatelj je odgovoran za zakonitost i ispravnost rada Financijskog inspektorata.

(2) Ravnatelj daje naloge i upute koji su obvezatni za sve zaposlene u Financijskom inspektoratu.

(3) Ravnatelj je ovlaštena osoba u smislu ovog Zakona.

Članak 7.

Financijski inspektorat u svom sastavu ima: odjele za nadzor, odjele za prekršajni postupak i odjel za međunarodnu suradnju.

Članak 8.

(1) Inspekcijski nadzor obavljaju ovlaštene osobe Financijskog inspektorata: viši inspektori - specijalisti, viši inspektori, inspektori i inspektori suradnici (dalje u tekstu: ovlaštene osobe).

(2) Ovlaštene osobe imaju službenu iskaznicu, čiji izgled i sadržaj propisuje ministar financija posebnim pravilnikom koji se objavljuje u Narodnim novinama.

IV. OVLASTI I POSTUPANJE U POSLOVIMA INSPEKCIJSKOG NADZORA

Ovlasti Financijskog inspektorata

Članak 9.

U obavljanju inspekcijskog nadzora ovlaštene osobe Financijskog inspektorata, u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa, imaju ovlasti:

1. pregledati poslovne knjige, bankovnu i financijsku dokumentaciju, ugovore, poslovnu evidenciju i druge dokumente u bilo kojem obliku, te zatražiti njihove preslike,
2. pregledati poslovne prostorije, robu, uređaje i opremu,
3. utvrditi identitet osoba koje rade na poslovima koji su predmet inspekcijskog nadzora,
4. zatražiti informacije i uzimati izjave od osoba koje imaju saznanja važna za inspekcijski nadzor,
5. zatražiti suzdržavanje od svakog postupanja koje je u suprotnosti s odredbama zakona.

Dostavljanje podataka na zahtjev Financijskog inspektorata

Članak 10.

(1) Na zahtjev ovlaštene osobe Financijskog inspektorata subjekt nadzora dužan je dati na uvid odnosno dostaviti podatke, dokumentaciju i informacije o svim okolnostima važnima za obavljanje inspekcijskog nadzora ili izvršavanje drugih ovlasti i mjera koje Financijski inspektorat ima na temelju ovoga Zakona i drugih propisa.

(2) Sve pravne osobe i fizičke osobe, državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima dužne su ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata, na njezin zahtjev, a u svrhu provedbe nadzora i prikupljanja dokaza, dati na uvid odnosno dostaviti podatke, dokumentaciju i informacije koje prikupljaju ili s kojima raspolažu.

Privremeno oduzimanje predmeta i dokumentacije

Članak 11.

(1) Ovlaštene osobe Financijskog inspektorata mogu privremeno oduzeti predmete i dokumentaciju koji su poslužili ili mogu poslužiti za izvršenje prekršaja, koji su nastali izvršenjem prekršaja, ili koji mogu poslužiti kao dokaz, kao i privremeno oduzeti dokumentaciju i druge predmete sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku o obavljanju hitnih istražnih radnji.

(2) O privremenom oduzimanju predmeta ovlaštena osoba Financijskog inspektorata izdaje potvrdu.

(3) Osobe, kojima su u smislu stavka 1. ovoga članka privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija, imaju pravo podnijeti prigovor ravnatelju Financijskog inspektorata.

Način obavljanja nadzora

Članak 12.

- (1) Financijski inspektorat obavlja inspekcijski nadzor po službenoj dužnosti:
1. neposrednim nadzorom koji ovlaštene osobe Financijskog inspektorata provode u prostorijama subjekta nadzora pregledom izvorne dokumentacije,
 2. praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora.
- (2) Neposredan nadzor iz točke 1. stavka 1. ovoga članka može biti redovni ili izvanredan.
- (3) Financijski inspektorat donosi godišnji plan nadzora u kojem utvrđuje raspored prema kojem će se odvijati redovan neposredan nadzor.

Neposredan nadzor poslovanja

Članak 13.

- (1) Subjekt nadzora dužan je ovlaštenim osobama Financijskog inspektorata omogućiti pristup sjedištu subjekta nadzora i ostalim mjestima u kojima on ili druga osoba po njegovoj ovlasti obavlja djelatnost i poslove u svezi s kojima Financijski inspektorat provodi nadzor.
- (2) Subjekt nadzora dužan je ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata, na njezin zahtjev, omogućiti kontrolu poslovnih knjiga i poslovne dokumentacije, te administrativne ili poslovne evidencije, u opsegu potrebnom za obavljanje nadzora.

Uvjeti za obavljanje neposrednog nadzora

Članak 14.

- (1) Subjekt nadzora dužan je ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata osigurati prikladne prostorije u kojima je moguće neometano i bez nazočnosti drugih osoba obavljati nadzor.
- (2) Subjekt nadzora dužan je na zahtjev ovlaštene osobe Financijskog inspektorata osigurati stručnu i tehničku pomoć te dati potrebna pojašnjenja važna za provedbu nadzora.
- (3) Nadzor poslovanja ovlaštena osoba Financijskog inspektorata obavlja tijekom radnog vremena subjekta nadzora. Ako je zbog opsega ili prirode posla nužno, subjekt nadzora dužan je omogućiti ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata obavljanje nadzora i izvan radnog vremena.

Završetak postupka nadzora

Članak 15.

- (1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru sastavlja se zapisnik koji se dostavlja subjektu nadzora, s detaljnim opisom utvrđenih činjenica.
- (2) Na dostavljeni zapisnik subjekt nadzora ima pravo uložiti prigovor u roku od 15 dana od dana njegova primitka.
- (3) U posebno složenim slučajevima ravnatelj Financijskog inspektorata može subjektu nadzora produžiti rok iz stavka 2. ovoga članka.

Sadržaj prigovora

Članak 16.

(1) Prigovor mora sadržavati:

1. navođenje zapisnika na koji se prigovor podnosi,
2. izjavu da se navodi iz zapisnika pobijaju u cijelosti ili u određenom dijelu,
3. razloge prigovora,
4. druge podatke koje mora imati svaki podnesak u skladu sa Zakonom o općem upravnom postupku.

(2) Subjekt nadzora može u prigovoru navesti činjenice iz kojih proizlazi da nezakonitosti i nepravilnosti navedene u zapisniku ne postoje u cijelosti ili djelomično, te o tome predočiti dokaze. Ako se subjekt nadzora u prigovoru poziva na isprave, dužan ih je kao dokaze priložiti prigovoru.

(3) Ako subjekt nadzora ne dostavi isprave na koje se u prigovoru poziva, ovlaštena će osoba Financijskog inspektorata pri razmatranju prigovora uzeti u obzir samo priložene dokaze.

(4) Ovlaštena osoba Financijskog inspektorata provjerit će navode iz prigovora, a nakon ponovne ocjene činjenica po potrebi će izvršiti izmjene i dopune zapisnika.

(5) Ako razlozi hitnosti to ne nalažu, Financijski inspektorat neće dalje postupati po nalazu sadržanom u zapisniku o obavljenoj inspekciji dok ne ispita navode iz prigovora.

Izricanje nadzornih mjera

Članak 17.

(1) Financijski inspektorat može subjektima nadzora kao nadzornu mjeru, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom:

1. dati pisano upozorenje za otklanjanje nepravilnosti,
2. naložiti otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti,
3. predložiti obustavu izvršenja financijske transakcije i zamrzavanje financijskih sredstava,
4. privremeno zabraniti poduzimanje određene poslovne aktivnosti sukladno ovlastima koje proizlaze iz Prekršajnog zakona,
5. predložiti oduzimanje odobrenja za rad.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka Financijski inspektorat izricati će subjektu nadzora primjenjujući načelo razmjernosti.

Davanje pisanog upozorenja za otklanjanje nepravilnosti

Članak 18.

(1) Ako Financijski inspektorat tijekom provedbe nadzora kod subjekta nadzora utvrdi manje nepravilnosti i nedostatke u poslovanju koje nemaju značaj kršenja zakona i provedbenih propisa, ili ako smatra da je to potrebno radi usklađivanja rada sa zakonom i drugim

propisima ili radi preventivnog djelovanja, subjektu nadzora može dati pisano upozorenje za otklanjanje utvrđenih nedostataka ili nepravilnosti i rokove za izvršenje te mjere.

(2) Ako u roku iz stavka 1. ovoga članka subjekt nadzora ne postupi po izdanom upozorenju, Financijski inspektorat izdat će rješenje za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka.

Nalaganje mjera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti

Članak 19.

(1) Financijski inspektorat može subjektu nadzora rješenjem naložiti uklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u radu, te poduzimanje radnji koje pridonose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno može ovlaštenoj banci ili drugoj ovlaštenoj pravnoj osobi naložiti da poduzme radnje kojima se uklanjaju nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka subjekt nadzora može izjaviti žalbu Ministarstvu financija u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(3) Žalba se dostavlja Financijskom inspektoratu koji je dužan žalbu dostaviti Ministarstvu financija u roku od dva radna dana.

(4) Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Subjekt nadzora može u žalbi iznimno zatražiti da Ministarstvo financija do konačnosti zadrži od izvršenja rješenje iz stavka 1. ovoga članka ako bi izvršenjem rješenja za njega mogla nastupiti znatnija materijalna šteta.

Članak 20.

O zahtjevu iz članka 19. stavak 5. ovoga Zakona Ministarstvo financija odlučuje rješenjem u roku od tri dana od primitka žalbe protiv kojeg nije dopuštena posebna žalba.

Članak 21.

(1) Rješenje iz članka 19. stavak 1. ovoga Zakona protiv kojeg u roku nije izjavljena žalba i rješenje kojim Ministarstvo financija odluči povodom žalbe iz članka 19. stavak 2. ovoga Zakona konačno je i dostavlja se putem Financijskog inspektorata na izvršenje.

(2) Financijski inspektorat ovlašten je tražiti informacije o izvršenju. Pravna osoba ili državno tijelo koje je bilo dužno provesti izvršenje, obvezno je o izvršenju izvijestiti Financijski inspektorat.

Obustava izvršenja financijske transakcije i zamrzavanje financijskih sredstava

Članak 22.

U slučaju osnovane sumnje da su financijska sredstva na računu subjekta nadzora predmet prekršaja za koji je propisana zaštitna mjera oduzimanja predmeta prekršaja, ovlaštena osoba Financijskog inspektorata može predložiti nadležnom prekršajnom tijelu da naredi privremenu obustavu izvršenja financijske transakcije i zamrzavanje financijskih sredstava na

računu do okončanja prekršajnog postupka ili da banci odnosno drugoj instituciji koja subjektu nadzora pruža uslugu platnog prometa, izda nalog da strana sredstva plaćanja ili kune koje su bile predmet platnog prometa koji je rezultat prekršaja doznači, do okončanja prekršajnog postupka, na posebne račune Financijskog inspektorata.

Privremena zabrana poduzimanja određene poslovne aktivnosti

Članak 23.

(1) U slučaju osnovane sumnje da je počinjen prekršaj za koji se može izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti, Financijski inspektorat subjektu nadzora može privremeno zabraniti poduzimanje određene poslovne aktivnosti, uz donošenje naredbe i pečačenje opreme za rad ili poslovnih prostorija ako je to neophodno radi sprječavanja subjekta nadzora da čini nove prekršaje ili da oteža dokazivanje u postupku.

(2) Ovlaštene osobe Financijskog inspektorata mogu subjektu nadzora izreći mjere opreza iz stavka 1. ovoga članka najdulje na osam dana. Ako u roku od osam dana od dana određivanja mjere opreza ovlaštene osobe ne podnesu optužni prijedlog s prijedlogom prekršajnom tijelu da produlji primjenu mjere opreza ili ako nakon podnošenja takva zahtjeva prekršajno tijelo ne odluči u daljnjem roku od tri dana, mjera opreza prestaje.

Davanje prijedloga za oduzimanje odobrenja za rad

Članak 24.

Kada je posebnim zakonom predviđeno izdavanje odobrenja za obavljanje određenih poslova, Financijski inspektorat predložit će nadležnom tijelu oduzimanje odobrenja za rad subjektu nadzora:

1. ako utvrdi da je odobrenje za rad izdano temeljem neistinitih podataka,
2. ako subjekt nadzora na osobito težak način počinu teži prekršaj propisan Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Suradnja između nadležnih tijela Republike Hrvatske

Članak 25.

(1) Financijski inspektorat i druga tijela u Republici Hrvatskoj koja su nadležna za nadzor primjene propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, devizno poslovanje te pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca dostavit će, na međusobni zahtjev, sve podatke o subjektima nadzora koji su im potrebni u postupku provođenja nadzora.

(2) Tijela iz stavka 1. ovoga članka dužna su se međusobno obavještavati o nezakonitostima i nepravilnostima koja utvrde tijekom obavljanja nadzora, ako su ti nalazi bitni za rad drugog tijela.

(3) Razmjena podataka u skladu s ovim člankom ne smatra se odavanjem poslovne tajne i klasificiranih podataka, a Financijski inspektorat i druga nadležna tijela dužni su čuvati primljene podatke u skladu s utvrđenim stupnjem tajnosti te ih mogu upotrijebiti isključivo u svrhu za koju su dani.

(4) U cilju omogućavanja i uspostave djelotvornog nadzora, tijela iz članka 1. ovoga članka dužna su surađivati, planirati i koordinirati obavljanje složenih nadzora te prikupljanje i razmjenu bitnih informacija između nadležnih tijela koja su uključena u nadzor u okviru redovnih aktivnosti ili izvanrednih situacija.

(5) Opseg razmjene podataka te koordinacija postupaka i aktivnosti pri nadzoru uredit će se međusobnim sporazumom o razumijevanju.

Pružanje pomoći u obavljanju nadzora

Članak 26.

Policija, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, nadzorna tijela Ministarstva financija i druga državna tijela dužna su ovlaštenim osobama Financijskog inspektorata, na njihov zahtjev, pružiti pomoć u obavljanju inspeksijskog nadzora, u granicama svojih ovlasti.

Podnošenje kaznene prijave i optužnog prijedloga

Članak 27.

U slučajevima kada inspeksijskim nadzorom ili na drugi način Financijski inspektorat ustanovi da postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo ili prekršaj, dužan je nadležnom državnom tijelu podnijeti odgovarajuću prijavu odnosno optužni prijedlog radi pokretanja prekršajnog postupka.

V. ODLUČIVANJE O PREKRŠAJIMA

Članak 28.

(1) Financijski inspektorat vodi prekršajni postupak prema Prekršajnom zakonu.

(2) Financijski inspektorat vodi prekršajni postupak na temelju podnesenoga optužnog prijedloga ovlaštenog tužitelja, zakonom ovlaštenog za provođenje nadzora primjenom propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, devizno poslovanje te pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca.

(3) Prvostupanjski postupak provodi Vijeće za prekršajni postupak Financijskog inspektorata (dalje u tekstu: Vijeće).

(4) O žalbi protiv odluka Vijeća iz stavka 3. ovoga članka odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

Članak 29.

(1) Vijeće iz članka 28. stavka 3. ovoga Zakona čine tri člana.

(2) Vijećem predsjedava i njegovim radom rukovodi predsjednik Vijeća.

(3) Predsjednik Vijeća mora biti diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom.

Članak 30.

Vijeće može pisanim putem ovlastiti člana Vijeća za vođenje postupka i donošenje odluka tijekom postupka, osim donošenja odluke o prekršaju.

Članak 31.

O izuzeću članova Vijeća odlučuje ravnatelj, a o izuzeću ravnatelja ministar financija.

Članak 32.

Član Vijeća ne može biti ovlaštena osoba Financijskog inspektorata koja je sudjelovala u nadzoru poslovanja okrivljenika u prekršajnom postupku.

Članak 33.

(1) Članove Vijeća iz redova ovlaštenih osoba Financijskog inspektorata imenuje ravnatelj na vrijeme od dvije godine.

(2) U Financijskom inspektoratu po potrebi može biti imenovano više vijeća.

(3) Ravnatelj može imenovati zamjenike članova Vijeća.

(4) Za vrijeme dok rade kao članovi Vijeća, ovlaštene osobe Financijskog inspektorata ne mogu raditi na poslovima inspeksijskog nadzora.

Članak 34.

(1) O žalbi povodom rješenja o prekršaju koje donese Vijeće odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

(2) Žalba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Financijskom inspektoratu, koji je, ako ne postoje razlozi za njezino odbacivanje, bez odgode prosljeđuje Visokom prekršajnom sudu.

Članak 35.

(1) Ako osuđena pravna osoba, fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost prema pravomoćnoj odluci u određenom roku ne plati, u cijelosti ili djelomično, novčanu kaznu, troškove postupka ili oduzetu imovinsku korist, Financijski inspektorat, odjel za prekršaje, provest će postupak prisilnog izvršenja pravomoćne odluke o prekršaju izdavanjem naloga za pljenidbu banci kod koje se vodi račun osuđene osobe ili drugoj instituciji koja na temelju zakona ili ugovora s bankom obavlja poslove platnog prometa. Uz nalog će se dostaviti pravomoćna odluka s klauzulom pravomoćnosti.

(2) Ako osuđena fizička osoba ili odgovorna osoba u pravnoj osobi prema pravomoćnoj odluci u određenom roku ne plati, u cijelosti ili djelomično, novčanu kaznu, troškove prekršajnog postupka ili oduzetu imovinsku korist, od Porezne uprave bit će zatraženo da provede ovrhu na imovini te osobe u skladu s Općim poreznim zakonom.

VI. ZAŠTITA I ČUVANJE PODATAKA

Obveza čuvanja i korištenja poslovne tajne i klasificiranih podataka

Članak 36.

(1) Službenici Financijskog inspektorata dužni su čuvati poslovnu tajnu i klasificirane podatke za koje saznaju tijekom obavljanja nadzora i drugih poslova iz svoje nadležnosti, u skladu s utvrđenim stupnjem tajnosti.

(2) Financijski inspektorat podatke koji jesu poslovna tajna i klasificirani podaci, a koje je saznao tijekom obavljanja nadzora ili drugih poslova iz svoje nadležnosti, može koristiti isključivo:

1. za obavljanje nadzora,
2. u prekršajnim postupcima,
3. u postupku pred sudom.

(3) Poslovna tajna i klasificirani podaci ne mogu se otkriti drugoj osobi ili državnom tijelu, osim u obliku informacije iz koje nije vidljiv identitet subjekta nadzora na kojeg se ti podaci odnose te u slučajevima propisanim zakonom.

(4) Obveza čuvanja poslovne tajne i klasificiranih podataka nije povrijeđena:

1. ako se podaci daju za potrebe kaznenog postupka,
2. ako se podaci daju Uredu za sprječavanje pranja novca, a na temelju Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma,
3. ako se podaci daju Hrvatskoj narodnoj banci te drugom nadzornom tijelu za potrebe nadzora koji oni obavljaju iz svoga djelokruga, u okviru svojih zakonskih ovlasti, a na temelju pisanog zahtjeva.

(5) Podatke koje im Financijski inspektorat dostavi sukladno stavku 4. ovoga članka, nadležna tijela mogu upotrijebiti isključivo u svrhu za koju su dani i ne smiju ih priopćiti trećim osobama ili im omogućiti da ih doznaju i iskoriste, osim u slučajevima propisanim zakonom.

VII. STRUČNO USAVRŠAVANJE I PRIMJENA ETIČKOG KODEKSA

Članak 37.

Službenici Financijskog inspektorata dužni su stalno se stručno usavršavati i sudjelovati u specijalističkim programima obrazovanja i usavršavanja koje organizira i provodi Ministarstvo financija, a mogu sudjelovati i u drugim oblicima izobrazbe i stručnog usavršavanja.

Članak 38.

Pri obavljanju dužnosti i u svoje slobodno vrijeme službenici Financijskog inspektorata dužni su poštovati zakon i Etički kodeks državnih službenika.

VIII. SREDSTVA ZA RAD FINACIJSKOG INSPEKTORATA

Članak 39.

(1) Sredstva za rad Financijskog inspektorata osiguravaju se u državnom proračunu u okviru sredstava Ministarstva financija.

(2) Plaće službenika Financijskog inspektorata utvrđuju se na način uređen propisima o državnim službenicima.

(3) Posebnom Uredbom, Vlada će utvrditi vrijednost koeficijenata složenosti poslova radnih mjesta, dodatak na uvjete rada te kriterije i najviši mogući iznos dodatka za natprosječne rezultate u radu za službenike Financijskog inspektorata.

(4) Službenici Financijskog inspektorata ostvaruju, sukladno rezultatima rada, pravo na dodatak na plaću na temelju kriterija koje utvrđuje ministar financija.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 40.

(1) Pravna osoba koja u smislu članka 10., 13. i 14. ovoga Zakona ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata ne pruži tražene podatke, odnosno ne daje na uvid potrebnu dokumentaciju i predmete ili ne osigura uvjete za provođenje inspekcijskog nadzora, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 20.000,00 do 800.000,00 kuna.

(2) Odgovorna osoba u pravnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000,00 do 40.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna kaznit se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

Članak 41.

(1) Pravna osoba koja ne izvrši nalog ovlaštene osobe Financijskog inspektorata u smislu članka 19. stavak 1. ovoga Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna.

(2) Odgovorna osoba u pravnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 35.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

Članak 42.

(1) Prekršajni postupak za prekršaje predviđene ovim Zakonom ne može se pokrenuti kad proteknu tri godine od dana počinjenja prekršaja.

(2) Zastara nastupa u svakom slučaju kada od dana počinjenja prekršaja protekne šest godina.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

(1) Devizni inspektorat osnovan Zakonom o Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske (Narodne novine broj 33/92, 26/93, 29/94) od 1. srpnja 2008. nastavlja rad kao Financijski inspektorat.

(2) Državni službenici Deviznog inspektorata s početkom rada Financijskog inspektorata nastavljaju rad kao državni službenici Financijskog inspektorata, na svojim dosadašnjim radnim mjestima zadržavaju prava iz službe do donošenja rješenja o rasporedu na radna mjesta u skladu s propisima o unutarnjem ustrojstvu i unutarnjem ustrojstvu središnjeg tijela državne uprave iz članka 1. stavak 2. ovoga Zakona.

(3) Vlada Republike Hrvatske će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija s odredbama ovoga Zakona.

(4) Pravilnik iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona ministar financija dužan je donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Postupci inspekcijskog nadzora, započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama Zakona o Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 33/92, 26/93, 29/94).

(6) Postupci za prekršaje pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema propisima po kojima su pokrenuti.

(7) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske (Narodne novine broj 33/92, 26/93, 29/94).

Članak 44.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

VI. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

Glava I. i II. OPĆE ODREDBE, DJELOKRUG I NADLEŽNOST

Uz članak 1.

Odredbama ovoga članka određuje se predmet Zakona, Financijski inspektorat definira se kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija koja nadzire primjenu propisa u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, u području deviznog poslovanja, pružanja usluga platnog prometa i prijenosa novca, te koja vodi prekršajni postupak u prvom stupnju radi prekršaja određenih ovim Zakonom. Određuje se i sjedište Financijskog inspektorata.

Uz članak 2.

Ovom se odredbom precizira značenje pojedinih izraza upotrijebljenih u Zakonu.

Uz članak 3.

Odredbom ovoga članka uređuje se nadležnost Financijskog inspektorata u provedbi mjera, radnji i postupaka propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma i propisima donesenima na temelju toga Zakona. U području nadzora deviznog poslovanja utvrđuje se nadležnost Financijskog inspektorata u svezi s poštovanjem uvjeta i načina obavljanja prekograničnog poslovanja i poslovanja sa stranim sredstvima plaćanja u zemlji. U području pružanja usluga platnog prometa propisuje se da će Financijski inspektorat nadzirati odvijanje platnih transakcija i druge poslove platnog prometa uključujući i prijenos novca. Financijskom inspektoratu povjerava se vođenje prekršajnog postupka za prekršaje propisane ovim Zakonom i zakonima kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, devizno poslovanje i pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca.

Uz članak 4.

Način obavljanja poslova iz djelokruga Financijskog inspektorata dopunjava se odredbama o suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca i državnim odvjetništvom u provođenju inspeksijskog nadzora, pružanju pomoći u provođenju financijske istrage, provođenju postupka prisilne naplate novčane kazne u slučajevima određenima Zakonom, u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga i nadzornim tijelima Ministarstva financija i u međunarodnoj suradnji. U poslove Financijskog inspektorata uvršteni su prijedlozi za izmjene i dopune propisa iz područja nadležnosti Financijskog inspektorata, izdavanje smjernica obveznicima Zakona o sprječavanju pranja novca u suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca i drugim nadzornim tijelima, suradnja s obveznicima u sastavljanju liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, izrada analiza u svrhu procjene rizika kojem su pojedini subjekti nadzora izloženi, vođenje statistike o razmjeni podataka, sudjelovanje u radu međuinstitucionalnih radnih skupina i sudjelovanje u stručnom osposobljavanju zaposlenika subjekata nadzora uključenih u sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

Glava III. USTROJSTVO I UPRAVLJANJE

Uz članke 5. do 8.

Glavom III. uređuje se da Financijskim inspektoratom upravlja ravnatelj kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na temelju javnog natječaja. Kako bi bila naglašena odvojenost funkcija, posebno u obavljanju poslova nadzora i vođenju prekršajnog postupka, člankom 7. određuje se da Financijski inspektorat u svom sastavu ima odjele za nadzor, odjele za prekršajni postupak i odjel za međunarodnu suradnju. Sukladno čl. 25. Zakona o sustavu državne uprave ovlaštene osobe koje obavljaju poslove nadzora imaju službenu iskaznicu čiji izgled i sadržaj propisuje ministar financija pravilnikom.

Glava IV. OVLASTI I POSTUPANJE U POSLOVIMA INSPEKCIJSKOG NADZORA

Uz članke 9. do 27.

Odredbama Glave IV. propisuju se ovlasti Financijskog inspektorata tako što je određeno djelovanje ovlaštenih osoba u postupcima inspeksijskog nadzora.

U skladu s čl. 23.-32. Zakona o sustavu državne uprave (odredbe koje se odnose na inspeksijski nadzor), u članku 9. Prijedloga određeno je da ovlaštene osobe Financijskog inspektorata imaju sljedeće ovlasti:

1. pregledati poslovne knjige, bankovnu i financijsku dokumentaciju, ugovore, poslovnu evidenciju i druge dokumente u bilo kojem obliku te zatražiti njihove preslike,
2. pregledati poslovne prostorije, robu, uređaje i opremu,
3. utvrditi identitet osoba koje rade na poslovima koji su predmet inspeksijskog nadzora,
4. zatražiti informacije i uzimati izjave od osoba koje imaju saznanja od interesa za inspeksijski nadzor,
5. zatražiti suzdržavanje od svakog postupanja koje je u suprotnosti s odredbama zakona.

Sukladno čl. 159. st. 1. toč. 2. Prekršajnog zakona i čl. 11. Prijedloga, ovlaštene osobe Financijskog inspektorata mogu privremeno oduzeti predmete i dokumentaciju koji su poslužili ili mogu poslužiti za izvršenje kaznenog djela ili prekršaja, koji su nastali izvršenjem kaznenog djela ili prekršaja, ili koji mogu poslužiti kao dokaz. O privremenom oduzimanju predmeta ovlaštena osoba Financijskog inspektorata izdaje potvrdu.

Za subjekte nadzora propisana je obveza omogućavanja nadzora ovlaštenoj osobi. O obavljenom nadzoru sastavlja se zapisnik protiv kojeg subjekt nadzora ima pravo izjaviti prigovor. Ako razloži hitnosti to ne nalažu, ovlaštena osoba Financijskog inspektorata neće po nalazu dalje postupati dok ne ispita navode iz prigovora.

Odredbom čl. 17. određuju se nadzorne mjere prema kojima Financijski inspektorat pod uvjetima propisanim Zakonom može:

1. dati pisano upozorenje za otklanjanje nepravilnosti,
2. naložiti otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti,
3. predložiti obustavu izvršenja financijske transakcije i zamrzavanje financijskih sredstava,
4. privremeno zabraniti poduzimanje određene poslovne aktivnosti sukladno ovlastima koje proizlaze iz Prekršajnog zakona,

5. predložiti oduzimanje odobrenja za rad.

U stavku 2. istoga članka određeno je da će Financijski inspektorat nadzorne mjere izricati primjenjujući načelo razmjernosti prema kojem se teža mjera može izreći samo ako se ista svrha ne bi mogla postići primjenom blaže mjere.

Nadzorna mjera izdavanja pisanog upozorenja bit će primijenjena u slučaju manjih nepravilnosti.

Rješenje kojim se nalaže uklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u radu iz čl. 19. izdaje se zbog težih povreda zakonitosti i urednosti poslovanja. Protiv tog rješenja subjekt nadzora može izjaviti žalbu, o kojoj odlučuje ministar financija. U slučajevima propisanim Zakonom o općem upravnom postupku, stranci u postupku izdavanja rješenja kojim se nalaže otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju stoje na raspolaganju i izvanredni pravni lijekovi. Sudsku zaštitu stranka može ostvariti podnošenjem tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske.

Ovlaštene osobe mogu odjelu za prekršaje predložiti donošenje naloga kojim se obustavlja izvršenje financijske transakcije u slučaju postojanja osnovane sumnje da su određena novčana sredstva na računu predmet prekršaja za koji je propisana zaštitna mjera oduzimanja predmeta prekršaja. Zakonom o deviznom poslovanju mogućnost izricanja ove zaštitne mjere kao prekršajne sankcije propisana je za prekršaje iz čl. 62., 63., 68. i 69.

Ovlaštene osobe Financijskog inspektorata sukladno čl. 23. Prijedloga i čl. 130. st. 6. Prekršajnog zakona mogu privremeno zabraniti poduzimanje određene poslovne aktivnosti u slučaju osnovane sumnje da je počinjen prekršaj za koji je propisana zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

Ovlaštena osoba Financijskog inspektorata predložit će nadležnom tijelu oduzimanje odobrenja za rad:

1. ako utvrdi da je odobrenje za rad izdano temeljem neistinitih podataka,
2. ako subjekt nadzora na osobito težak način počini teži prekršaj propisan Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Mogućnost donošenja ove nadzorne mjere usuglašena je s čl. 99. Prijedloga zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, koji glasi:

«(1) Kada je posebnim zakonom predviđeno izdavanje odobrenja za obavljanje određenih poslova, nadležno tijelo može oduzeti odobrenje za obavljanje tih poslova pravnoj ili fizičkoj osobi koja počini prekršaj iz ovoga Zakona.

(2) Nadzorna mjera iz stavka 1. ovoga članka može biti primijenjena u trajanju od tri mjeseca do jedne godine.»

Glava V. ODLUČIVANJE O PREKRŠAJIMA

Uz članke 28. do 35.

Financijski inspektorat vodi prekršajni postupak prema postupovnim pravilima Prekršajnog zakona, uz iznimke koje vrijede za način vođenja prekršajnog postupka pred tijelima uprave. Postupak se vodi na temelju optužnog prijedloga ovlaštenog tužitelja. Prekršajni postupak provodi Vijeće. Predsjednik Vijeća mora biti diplomirani pravnik s položenim pravosudnim

ispitom. Vijeće može pisanim putem ovlastiti člana Vijeća za vođenje postupka i donošenje odluka tijekom postupka, osim donošenja odluke o prekršaju.

Član Vijeća ne može biti ovlaštena osoba Financijskog inspektorata koja je sudjelovala u nadzoru poslovanja okrivljenika u prekršajnom postupku. Za vrijeme dok rade kao članovi Vijeća, ovlaštene osobe Financijskog inspektorata ne mogu raditi na poslovima inspekcijskog nadzora.

U skladu s čl. 152. Prekršajnog zakona, ako osuđena pravna osoba, fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, prema pravomoćnoj odluci u određenom roku ne plati, u cijelosti ili djelomično, novčanu kaznu, troškove postupka ili oduzetu imovinsku korist, Financijski inspektorat provest će postupak prisilnog izvršenja pravomoćne odluke o prekršaju izdavanjem naloga za pljenidbu banci kod koje se vodi račun osuđene osobe.

Ako osuđena fizička osoba ili odgovorna osoba u pravnoj osobi prema pravomoćnoj odluci u određenom roku ne plati, u cijelosti ili djelomično, novčanu kaznu, troškove prekršajnog postupka ili oduzetu imovinsku korist, od Porezne uprave bit će zatraženo da provede ovrhu na imovini te osobe.

Glava VI. ZAŠTITA I ČUVANJE PODATAKA

Odredbe čl. 36. određuju u koju se svrhu smiju upotrebljavati povjerljivi podaci za koje je Financijski inspektorat saznao u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

Glava VII. i VIII. STRUČNO USAVRŠAVANJE, PRIMJENA ETIČKOG KODEKSA I SREDSTVA ZA RAD FINANCIJSKOG INSPEKTORATA

Uz članke 37. do 39.

Službenici Financijskog inspektorata dužni su kontinuirano se stručno usavršavati i poštovati Etički kodeks državnih službenika. Sredstva za rad Financijskog inspektorata osiguravaju se u državnom proračunu u okviru sredstava Ministarstva financija. Ovlaštene osobe koje rade na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada imaju pravo na dodatak na osnovnu plaću.

Glava IX. i X. KAZNENE I ZAVRŠNE ODREDBE

Uz članke 40. do 44.

U kaznenim odredbama propisani su prekršaji i novčane kazne kao sankcije za pravnu osobu, odgovornu osobu u pravnoj osobi, fizičku osobu obrtnika i fizičku osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata ne daju na uvid zatraženu dokumentaciju i predmete ili ne osiguraju uvjete za provođenje inspekcijskog nadzora, odnosno ako ne izvrše nalog ovlaštene osobe Financijskog inspektorata kojim se nalaže ispravljanje nezakornosti ili nepravilnosti u radu.

Prema odredbi čl. 42. zastarni je rok za prekršaje propisane ovim Zakonom tri godine od počinjenja prekršaja, a apsolutni je rok zastare šest godina.

Prijelaznim i završnim odredbama propisano je da Devizni inspektorat, osnovan Zakonom o Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske, nastavlja radom kao Financijski inspektorat. Vlada Republike Hrvatske će u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija. Kao dan stupanja na snagu Zakona propisan je rok od osam dana od dana objave u Narodnim novinama.

VII. PRIMJEDBE KOJE JE PREDLAGATELJ NACRTA PRIHVATIO

Tekst Nacrta je u pogledu sljedećih odredaba usklađen s primjedbama **Ureda za zakonodavstvo**:

Prihvaćen je prijedlog za ispravno označavanje naziva Konačnog prijedloga zakona.

Umjesto propisivanja minimalnog roka za izjavljivanje prigovora, u slučaju određivanja kraćeg roka od Zakonom propisanog za izjavljivanje prigovora, predlagatelj Nacrta je u potpunosti odustao od odredbe st. 3. u čl. 15. Prijašnji stavak 4. je postao stavak 3. Napominje se da su istu primjebdu istakli Središnji državni ured za upravu i Hrvatska narodna banka.

U čl. 19. st. 2. brisane su riječi: «ili uručenja».

U čl. 21. st. 2. i čl. 26. riječi «tijelo državne uprave» zamijenjene su riječima «državno tijelo».

U čl. 43. dodan je stavak 5. koji glasi: «Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske (Narodne novine broj 33/92, 26/93, 29/94.)»

Na temelju prijedloga i mišljenja **Središnjeg državnog ureda za upravu** učinjena su sljedeća usklađenja:

U čl. 6. dodan je stavak 3. kojim je propisano da je ravnatelj ovlaštena osoba u smislu ovoga Zakona.

U čl. 10. st. 1. i 2. ispred riječi «Financijski inspektorat» dodane su riječi «ovlaštene osobe».

U čl. 11. dodan je stavak 3. kojim je određeno da osobe kojima su privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija, imaju pravo podnijeti prigovor ravnatelju Financijskog inspektorata.

U čl. 35. je naznačeno da nalog za pljenidbu banci u postupku prisilne naplate novčane kazne izdaje Financijski inspektorat, odjel za prekršaje.

U čl. 43. dopunjen je na predloženi način stavak 2. i dodani stavci 3., 4. i 5. Dosadašnji stavci 4. i 5. postali su stavci 6. i 7.

Prihvaćene su sljedeće primjedbe **Ministarstva unutarnjih poslova**:

U čl. 11. st. 1. je izmijenjen tako da glasi:

«(1) Ovlaštene osobe Financijskog inspektorata mogu privremeno oduzeti predmete i dokumentaciju koji su poslužili, ili mogu poslužiti za izvršenje prekršaja, koji su nastali izvršenjem prekršaja, ili koji mogu poslužiti kao dokaz, kao i privremeno oduzeti dokumentaciju i druge predmete sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku o obavljanju hitnih istražnih radnji.» »

U čl. 25. st. 3. riječi «odavanjem službene tajne» zamijenjene su riječima «odavanjem poslovne tajne i klasificiranih podataka». Riječi «kao povjerljive» zamijenjene su riječima «u skladu s utvrđenim stupnjem tajnosti». Naime, podaci koje ovlaštene osobe prikupe tijekom obavljanja nadzora predstavljaju poslovne tajne subjekata nadzora. Temeljem čl. 34. Zakona o tajnosti podataka (Nar. nov. broj: 79/07) nakon njegovog donošenja i dalje su ostale na snazi odredbe Zakona o zaštiti tajnosti podataka (Nar. nov. broj: 198/96) o poslovnoj i profesionalnoj tajni, dok je pojam službene tajne zamijenjen pojmom klasificiranih podataka iz Zakona o tajnosti podataka koji obuhvaćaju podatke državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima s utvrđenim stupnjevima tajnosti.

Prihvaćene su sljedeće primjedbe **Hrvatske narodne banke**:

U čl. 23. st. 1. brisane su riječi «ili obavljanja određene djelatnosti» jer je točan naziv mjere opreza iz čl. 130. st. 1. toč. 4. Prekršajnog zakona, zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti.

U čl. 22. iza riječi «banci» dodane su riječi «odnosno drugoj instituciji koja subjektu nadzora pruža uslugu platnog prometa».

U čl. 35. riječi «banci ili poslovnoj jedinici Financijske agencije kod koje se vodi račun osuđene osobe» zamijenjene su riječima «banci kod koje se vodi račun osuđene osobe ili drugoj instituciji koja na temelju zakona ili ugovora s bankom obavlja poslove platnog prometa».

VIII. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA NISU PRIHVAĆENA I RAZLOZI

Ured za zakonodavstvo:

Primjedba:

Čl. 34. st.1., predloženo je odredbu ispustiti, jer da je njena materija već uređena odredbom čl. 28. st. 4.

Ne prihvaća se jer Visoki prekršajni sud odlučuje i o žalbama protiv odluka vijeća donesenih tijekom postupka (tzv. procesna rješenja), kao i o žalbi protiv rješenja o prekršaju kojim se postupak završava, dakle, njima se ne uređuje istoznačna materija.

Primjedba:

Čl. 43. st. 2. i 3., predloženo je u odredbu dodati rješavanje statusa namještenika Deviznog inspektorata.

Ne prihvaća se iz razloga što Devizni inspektorat nema zaposlenih namještenika, već samo službenike.

Središnji državni ured za upravu

Primjedba:

Čl. 7., predloženo je odredbu brisati, budući se unutarnje ustrojstvo uređuje uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Ne prihvaća se, jer je smisao ove odredbe naglasiti funkcionalnu odvojenost i samostalnost odjela za prekršajni postupak u odnosu na odjele za nadzor, dok će broj i vrste odjela, njihovi nazivi i djelokrug, stručni uvjeti i broj službenika potrebnih za obavljanje poslova u pojedinom odjelu biti potanko uređeni uredbom Vlade.

Primjedba:

Čl. 11., predloženo je iza stavka 2. (osim stavka 4. u pogledu kojeg je prihvaćena primjedba Ureda) dodati stavak 3. koji glasi: «Nakon pokretanja prekršajnog ili sudskog postupka protiv

subjekta nadzora, Financijski inspektorat ima obvezu predati privremeno oduzete predmete tijelu nadležnom za vođenje postupka.»

Ne prihvaća se, stoga što Financijski inspektorat nije ovlašten za pokretanje sudskih postupaka, već samo prekršajnog postupka pred vijećem za prekršajni postupak Odjela za prekršaje Financijskog inspektorata. Kada ovlaštene osobe ustanove da je u konkretnom slučaju počinjeno kazneno djelo, podnijeti će državnom odvjetniku kaznenu prijavu koji je nadležan pokrenuti kazneni postupak. Također, predložena odredba propisuje da će se privremeno oduzeti predmeti predati nakon pokretanja prekršajnog postupka, međutim, niti u ovom dijelu ova odredba nije dobro sročena, jer kada je u pitanju privremeno oduzeta gotovina u kunama i strana gotovina, Zakon o deviznom poslovanju propisuje da će se novac odmah (isti ili naredni dan) uplatiti na posebne račune Deviznog inspektorata Ministarstva financija. Dakle, pokretanje postupka će uslijediti tek nakon primitka i ocjene navoda iz prigovora, odnosno, ako prigovor ne bude izjavljen, po proteku roka za njegovo izjavljivanje. Kada je u pitanju dokumentacija koja predstavlja dokaz, ona mora biti priložena uz optužni prijedlog, u skladu s odredbama Prekršajnog zakona. Kada se kao dokaz koriste preslike, ovlaštene osobe nisu dužne izdati potvrdu o privremenom oduzimanju, a u svim postupcima, pa tako i u prekršajnom, preslike isprava se mogu koristiti kao dokaz.

Primjedba:

Čl. 16. st. 2., predloženo je propisati da prigovor protiv zapisnika o obavljenom inspekcijskom zapisniku mora sadržavati činjenice iz kojih proizlazi da nezaklonitosti i nepravilnosti navedene u zapisniku ne postoje.

Ne prihvaća se, jer prigovor može biti izjavljen i u slučaju kad se njime ne osporava točnost utvrđenih činjenica, već subjekt nadzora smatra da činjenice jesu točno i potpuno utvrđene, ali osporava točnost zaključaka o tome da su njegove radnje opisane u zapisniku bile protivne zakonu ili drugom propisu.

Primjedba:

Čl. 17.-24., predlaže se pojasniti tko je u ime Financijskog inspektorata ovlašten izreći nadzorne mjere iz čl. 17. i tko je ovlašten odlučiti o žalbi protiv rješenja kojim se nalaže otklanjanje nezaklonitosti i nepravilnosti.

Objašnjenje:

Stavovi izneseni u odlukama Upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske u potpunosti potvrđuju da je u ime Deviznog inspektorata isključivo ravnatelj (donekadno: glavni devizni inspektor) ovlašten podnijeti optužni akt kojim se pokreće prekršajni postupak, sada je to optužni prijedlog (do 31.12.2007. njegov je naziv bio zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka), te također, da je ravnatelj jedina osoba koja u ime Deviznog inspektorata može potpisati rješenje kojim se nalaže otklanjanje nezaklonitosti i nepravilnosti, dok je inspektor osoba koja supotpisuje optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka i osoba koja se u prekršajnom postupku može pojaviti kao svjedok. Također, odustati od podnesenog optužnog prijedloga, izjaviti žalbu i izmijeniti optužni prijedlog, u ime Deviznog inspektorata, Sektora za devizni nadzor, može samo ravnatelj.

Primjenom načela neposrednosti, inspektori potpisuju zapisnike o obavljenom inspekcijskom nadzoru, kao osobe koje su obavile izravni nadzor, kontaktirale sa strankom, upozorile je na njezino pravo sudjelovanja u postupku, davanja primjedaba i predlaganja dokaza, i koje su potom vlastitim opažanjem utvrdile činjenice, pregledom dokumentacije, uzimanjem izjava i izvođenjem drugih dokaza.

U dosadašnjoj je praksi ministar financija odlučivao o žalbama protiv rješenja kojim se nalaže otklanjanje nezaklonitosti i nepravilnosti, a Upravni sud Republike Hrvatske koji je odlučivao u upravnim sporovima pokrenutim protiv rješenja ministra, još ni u jednom predmetu nije naveo da je umjesto ministra rješenje trebala donijeti Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak.

Jednom godišnje Ministarstvo financija dostavlja Središnjem državnom uredu za upravu podatke o upravnim i neupravnim riješenim i neriješenim predmetima, pri čemu se kod

predmeta za koje je nadležan Devizni inspektorat neupravnim predmetima smatraju svi prekršajni predmeti i svi predmeti inspeksijskog nadzora, jedinu iznimku predstavljaju inspeksijski predmeti u kojima je doneseno rješenje za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti – takvi predmeti predstavljaju upravne predmete u smislu Zakona o općem upravnom postupku.

Protiv prvostupanjskog rješenja Zakon predviđa pravo žalbe o kojoj odlučuje ministar financija. Mišljenja smo da žalbu kao redovni pravni lijek treba zadržati i u novom Zakonu. Stranka, sukladno Ustavu i Zakonu o općem upravnom postupku, ima osiguranu sudsku zaštitu pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, međutim, radi se o sporom pravnom putu radi preopterećenosti ovoga visokog Suda, dok postupak povodom žalbe može, u interesu pravne sigurnosti, biti veoma brzo okončan, tim više što je do sada takvih predmeta godišnje bilo svega nekoliko.

Ukidanjem prava na žalbu bi prava subjekata nadzora bila umanjena.

U skladu s Prekršajnim zakonom o obustavi izvršenja financijske transakcije odlučuje tijelo koje vodi prekršajni postupak, tako da ovu mjeru ovlaštenu tužitelj može samo predložiti. U praksi ove vrste prijedloga nije bilo, ali odredbu treba zadržati radi slučajeva koji se mogu dogoditi u budućnosti.

Nadzornu mjeru zabrane poduzimanja određene poslovne aktivnosti inspeksijsko tijelo državne uprave može donijeti samo privremeno, najdulje na osam dana, potom o daljoj primjeni ove mjere odlučuje tijelo koje vodi prekršajni postupak.

U dosadašnjoj praksi Devizni inspektorat još nije posegnuo za ovom ovlašću, a stav je predlagatelja nacrti da je ravnatelj jedina osoba koja bi bila ovlaštena naredbu o zabrani poduzimanja određene poslovne aktivnosti potpisati. Inspektor bi mogao biti samo supotpisnik naredbe, kao i kada se podnosi optužni prijedlog.

Ministarstvo unutarnjih poslova:

Primjedba:

Čl. 4. st. 1. toč. 1., predloženo je riječ «prikupljanje» zamijeniti s riječju «osiguranje» jer da dokaze prije pokretanja kaznenog postupka mogu prikupljati samo redarstvene vlasti.

Ne prihvaća se stoga što su inspeksijske službe sukladno čl. 23.-32. Zakona o sustavu državne uprave i sukladno posebnim zakonima kojima je uređena njihova nadležnost dužne postupati tako da se ostvari svrha inspeksijskog nadzora, dakle, da se pribave dokazi u slučajevima u kojima kontrolom bude ustanovljena sumnja da je počinjeno neko od kažnjivih djela.

Primjedba:

Čl. 36. st. 4. toč.1., predloženo je propisivanje mogućnosti korištenja povjerljivih podataka još tijekom izvida kaznenog djela.

Ne prihvaća se jer ovlaštene osobe Financijskog inspektorata moraju postupati tako da se ne ugrozi zakonom ili drugim propisom utvrđena tajna. Kada je u pitanju zaštita bankarske tajne, priopćavanje podataka o stanju i prometu po računima subjekta nadzora redarstvenim vlastima tijekom izvida kaznenog djela, bilo bi suprotno odredbama čl. 100. Zakona o bankama. Sukladno čl. 99. Zakona o bankama i čl. 219. st. 3. Zakona o kaznenom postupku povjerljivi podaci se mogu dati samo za potrebe kaznenog postupka, također se mogu dati Uredu za sprječavanje pranja novca na temelju Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, kao i Hrvatskoj narodnoj banci i drugom nadležnom nadzornom tijelu.

Hrvatska narodna banka:

Primjedba:

Čl. 3. st. 3., predlaže se da Financijski inspektorat u području pružanja usluga platnog prometa obavlja nadzor samo u pogledu primjene mjera otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Ne prihvaća se jer je po dosadašnjim propisima Devizni inspektorat nadležan za nadzor obavljanja platnog prometa s inozemstvom kao i za nadzor primjene mjera i radnji sprječavanja pranja novca u tom području. Sukladno nacrtu novog Zakona o uslugama platnog prometa na jedinstvenoj osnovi će se regulirati platni promet u zemlji i prekogranično, pa se ovim Zakonom Financijskom inspektoratu proširuju ovlasti i na nadzor poslova platnog prometa u zemlji. Naime, predlagatelj Nacrta ocjenjuje da je takva nadležnost komplementarna i svrsishodna u kontekstu svih zadaća i funkcija Financijskog inspektorata te da su takve ovlasti nužne za djelotvornu provedbu nadzora. Nacrtom prijedloga novog Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma Financijski inspektorat je određen kao tijelo ovlašteno za nadzor svih obveznika primjene toga Zakona, uključujući banke i pružatelje usluga brzog prijenosa novca, a koji se nadzor funkcionalno dopunjava s nadzorom zakonitosti obavljanja platnog prometa (npr. u domeni otvaranja i vođenja računa, provjere ispravnosti naloga za plaćanje, obavljanja uplata i isplata gotovog novca, pohrane i čuvanja dokumentacije o platnom prometu).

Nacrt prijedloga Zakona o Financijskom inspektoratu je sukladan odredbama Zakona o platnom prometu u zemlji koji dopušta, pored Hrvatske narodne banke, postojanje drugog nadzornog tijela (čl. 46. st. 4. i čl. 47. st. 4.). I ranijim je Zakonom o platnom prometu u zemlji (Nar. nov. broj: 27/93 i 97/00) bila predviđena uz nadležnost Hrvatske narodne banke i nadležnost jednog od državnih nadzornih tijela. U dosadašnjoj praksi je svega 20-tak prekršajnih postupaka vođeno protiv banaka temeljem prijave koje su Hrvatskoj narodnoj banci uputili sudionici platnog prometa, dok nije bilo zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka povodom kontrola obavljenih od strane Hrvatske narodne banke. S tim u vezi predloženo rješenje ima za cilj podizanje učinkovitosti nadzora u ovom području financijskog sustava.

Napominje se također da predloženo rješenje ne isključuje ovlasti i odgovornost Hrvatske narodne banke u području nadzora platnog prometa kod svih pružatelja tih usluga, kako po sadašnjim, tako i po budućim propisima kojima će se urediti nadziranje platno prometnih transakcija. Doduše, prema dosada iskazanim stavovima Hrvatska narodna banka se nije smatrala pozvanom kontrolirati i druge subjekte koji nisu banke (op. ovlaštene mjenjače, Hrvatsku poštu, Financijsku agenciju, pružatelje usluga prijenosa novca, te pravne osobe koje se bave deviznim poslovanjem), neovisno o tome što isti obavljaju neku vrstu deviznog poslovanja ili poslova platnog prometa.

Primjedba:

Čl. 19. st. 1., nejasna odredba o izdavanju naloga kojim se banci ili drugoj ovlaštenoj pravnoj osobi nalaže ispravljanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju treće osobe koja je subjekt nadzora.

Obrazloženje: odredba se odnosi na situacije u kojima subjekt nadzora ne postupi po izdanom rješenju i ne otkloni utvrđene nezakonitosti ili nepravilnosti u svom poslovanju, a u konkretnom slučaju je moguće da umjesto njega banka, obavljajući npr. poslove vođenja računa i druge poslove platnog prometa, učini potrebne radnje kako bi se poslovanje njenog klijenta uskladilo sa zakonima i drugim propisima. Radi se o odredbi čija opravdanost je dokazana u praksi Deviznog inspektorata.

Primjedba:

Čl. 26., predlaže se iz teksta brisati Hrvatsku narodnu banku kao tijelo koje se Zakonom obvezuje na pružanje pomoći, jer je kao nadzorno tijelo koje je obvezno razmjenjivati podatke, već uvrštena u čl. 25.

Ne prihvaća se jer čl. 26. propisuje za policiju, Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga i druga nadzorna tijela i tijela državne uprave, obvezu pružanja pomoći ovlaštenim osobama Financijskog inspektorata, u granicama vlastitih ovlaštenja, dok čl. 25. regulira razmjenu podataka između nadzornih tijela. Ovim se člancima, dakle, ne uređuje istovjetna materija.

IX. RAZLIKE UNESENE U TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA NA INICIJATIVU PREDLAGATELJA NACRTA

U čl. 1. st. 2. brisana je riječ «državna» čime je ispravljena greška u tekstu Zakona jer Financijski inspektorat nije državna upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija, već upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija. Istu je grešku uočio Središnji državni ured za upravu.

U čl. 21. ispravljena je greška u pisanju tako što su riječi "iz članka 20. stavak 1." zamijenjene riječima "iz članka 19. stavak 1."

U članku 26. stavak 1. izraz «redarstvena vlast» zamijenjena je riječju «policija» koja sadržajno odgovara ovom Zakonu, a u tom obliku se koristi i u Prekršajnom zakonu, dok se u smislu Zakona o kaznenom postupku pod redarstvenom vlašću podrazumijevaju ne samo policijski službenici, već i vojna policija, a iznimno i službenici redarstvene vlasti strane države.

U članku 36. stavak 3. je riječ «izvadak» zamijenjena riječju «informacija» stoga što se pojam izvadak koristi u postupcima vezanim za vođenje registara i evidencija.

U članku 29. stavak 1. iza riječi «članka 28.» dodane su riječi «stavka 1.». Radi se o uočenoj praznini u tekstu Zakona i stoga je učinjena ova dopuna.

U članku 35. stavak 2. kojim se određuje da će od Porezne uprave biti zatraženo da provede postupak prisilne naplate novčane kazne od osuđene fizičke osobe ili odgovorne osobe u pravnoj osobi, na kraju rečenice su dodane riječi «u skladu s Općim poreznim zakonom» jer je ovim Zakonom propisan ovršni postupak kojeg Porezna uprava provodi u vlastitim predmetima i predmetima u kojima ovrhu provodi na temelju zamolbe drugog tijela državne uprave.

U članku 39. stavci 3. i 4. usklađeni su s odgovarajućim odredbama Zakona o Poreznoj upravi, Zakona o carinskoj službi i Zakona o Financijskoj policiji i tako izmijenjeni glase:

«(3) Posebnom Uredbom, Vlada će utvrditi vrijednost koeficijenata složenosti poslova radnih mjesta, dodatak na uvjete rada te kriterije i najviši mogući iznos dodatka za natprosječne rezultate u radu za službenike Financijskog inspektorata.

(4) Službenici Financijskog inspektorata ostvaruju, sukladno rezultatima rada, pravo na dodatak na plaću na temelju kriterija koje utvrđuje ministar financija.»

Radi se također o uočenoj praznini u tekstu Zakona i stoga je učinjena ova dopuna.